

FLOR DE CARD

SANT LLORENÇ DES CARDASSAR

BOLLETÍ-REVISTA DEL CENTRE CULTURAL CARD * NOVEMBRE DE 1984 * Nº 99

UNA PASSA MÉS

És llarg el camí que porta a un poble a la maduresa de la convivència, a aquest estat tendent a la felicitat de tots i cadascun dels membres de la comunitat, estat utòpic que avui ens sembla més proper pel vessant de la democràcia; és una conquesta, una lluita que es va guanyant poc a poc.

I dins aquest contexte volem situar el naixement de l'Associació de la 3ª Edat.

Potser van errats aquells que confien en que una associació d'aquest tipus, modesta però que junta persones, pot resoldre tots els problemes personals o d'índole social que es plantegen. Però sens dubte també hi van aquells que pressuposen que és simple moda sense gaire transcendència.

Aquesta Associació és un grup organitzat més, persones, en definitiva, que hauran de discutir, dialogar i arribar a uns punts i a uns plantejaments d'interés comú, per després resoldre'ls o passar-los a altres instàncies.

I en aquest diàleg per posar-se d'acord un grup de persones, potser hi ha que cercar la força i l'ésser de les associacions. Per aquest simple fet, i independentment del que cada lector pugui pensar de les decisions que es prenguin, ens hem de congratular d'aquest naixement. És una associació més. Llarga vida i encerts!

SES SITGES

La idea ja és una realitat. El Liceu Balear i Mata de Jonc són les primeres escoles que han passat per Ses Sitges.

Què és Ses Sitges?

És aquesta una pregunta que es pot respondre de moltes maneres. Des d'una perspectiva de poble potser cal destacar un sol fet: varis milers de nins estaran estudiant durant un dia el que és una finca de secà, i coneixeran on està situada la vila de Sant Llorenç i com és físicament. El que vol dir, almanco per un dia, el nom de Sant Llorenç estarà en boca de varis milers de famílies.

I si l'experiència pren bé -que per ara duu bon camí-, llavors hi haurà estades d'una setmana, el que vol dir coneixement i consum.

I aquesta és la idea que s'exposà als caps o representants dels diferents grups polítics de la vila (Davant tots considerarem que era una idea interessant, llavors, en el Plenari... alguns regidors no en saberen res i altres sortiren a l'hora de la votació).

A un altre nivell és una eina al servei de les escoles de Mallorca. Una eina que pot resultar eficaç per a l'apropament de l'escola al medi.

Flor de Card oferirà puntualment informació de les activitats que s'hi desenvolupin.

A les nou del vespre del tretze de novembre, dimarts i en una nit de trons i llamps, es va celebrar la reunió ordinària de la Junta de l'APA, a la qual es tractaren els següents temes:

1er.- En Ponç Gelabert i en Santiago Porté -aquest darrer antic mestre de Sant Llorenç-, ambós professors de judo del Dojo Muratore, vengueren a exposar-nos els avantatges d'aquest esport i a oferir-se per impartir-ne classes a Sant Llorenç. Aniria destinat als al.lots i nines de 6 a 12 anys i vendrien dos pics per setmana. El preu seria de 1.200 pts. al mes i els grups ideals estarien integrats per uns 25 infants.

Quedarem que, si els mestres hi venien a bé, es faria una demostració per aules i més tard, si hi havia prou interessats, se cercaria un local per dur-ho a terme.

L'equipatge costa unes 3.200 pts. i l'assegurança 700, si bé ens indicaren que no convenia comprar-ne fins que l'al.lot estàs ben segur de voler-ho continuar. Per començar se'n desferien ben bé amb un xàndal.

2on.- En Josep Cortès, encarregat de la venda dels llibres de text, fa entrega al tresorer de tot el paperum al respecte.

Mancant encara alguns petits detalls, es pot afirmar que el benefici obtingut i que revertirà en millores de material escolar, se situarà sobre les 305.000 pts.

3er.- Es tracten diferent detalls sobre l'assegurança escolar. L'acollida per part dels pares ha estat força important, ja que el nivell de participació ha superat el 90% dels al.lots.

4rt.- El Director del centre, en Jaume Mayol, ens informa sobre diferents punts relatius a les relacions entre els mestres i l'APA, els més importants dels quals són:

- * Entrega d'una llista elaborada pels mestres sobre el material que més es troba a faltar a l'escola. La Junta acorda tornar-se reunir el proper dimarts per decidir quin material es comprarà amb el benefici de la venda dels llibres de text.

- * Els campionats d'esport escolar comencen. Ens explica diferents detalls sobre cada un dels esports que s'executaran.

- * Cal sol·licitar de l'Ajuntament que destini una partida del pressupost del 85 a l'esport escolar.

- * Dia 7 de desembre, al cine Ideal -"Allà Abaix"- hi haurà un festival preparat pels

nins de l'escola.

- * Com que pareix esser que els vestuaris dels esportistes no són tan dignes com caldria desitjar, el director demana a veure si l'APA hi pot fer res. Quedam que presenti un pressupost i mirarem si hi ha possibilitats de col.laborar d'alguna manera.

5è.- Degut a que n'Eduard Perales, integrat dins l'equip de Secretaria de l'APA juntament amb en Joan Tous, es veu impossibilitat d'assistir a les reunions ordinàries del segon dimarts de cada mes, es proposa que ocupi el seu lloc en Pere Mesquida, cosa que és acceptada per l'al.ludit i per la resta dels membres de la Junta.

6è.- Na Maria Isabel Sanxo, responsable tècnica del SMOE, dona compte de la situació en què es troba l'assumpte de la logopèdia -persona que ajuda als al.lots amb problemes físics de llenguatge-. Diu que, després de diverses gestions, s'ha aconseguit que en vengui una tres pics per setmana. Demana a veure si l'APA pot col.laborar econòmicament a mantenir-la. La Junta acorda contribuir amb 2.000 pts. mensuals, independentment del nombre d'infants que tracti.

I, amb més assumptes a tractar, però sense gaire ganes de fer-ho, s'aixecà la sessió prop de les dotze de la nit, deixant els temes de la compra de material i la distribució de tasques per al vinent dimarts, vint de novembre.

Resum d'activitats:

Dia 17.- 1ª trobada de mestres amb l'aplicació del Programa "VISITA", i amb la finalitat de que els educadors coneguin la finca per poder millor preparar la visita i la tasca posterior.

Dia 19.- 1ª visita. Els 74 alumnes del cycle mitjà de l'EGB del col·legi Liceu Balear, acompanyats dels respectius professors, segueixen el programa "Un dia a Ses Sitges". Realitzaren els tallers "Formatge" i "Planters". Segueixen les fitxes d'observació "Arbres de secà", "Les Ovelles", "la mel" i "El joc del formatge".

Dia 26.- 40 alumnes del cycle superior d'EGB de l'escola Mata de Jonc, realitzaren el mateix programa en pla experimental. Els alumnes de 8è. realitzaren els tallers "Formatge" i "El Pa", mentre que els de 6è. i

7è. realitzaren "Planters" i les fitxes "Arbres de secà", "El Garrover", "l'Horitzó" i "Les Ovelles".

Sembla que les diades resultaren plenament satisfactòries, tant per part dels mestres com dels monitors.

Flor de Card

Bolletí-revista del Card, Centre Cultural de Sant Llorenç des Cardassar.

Adreça: Carrer de Sant Llorenç, 36.

Novembre de 1984. Número 99.

Dipòsit legal: 765-73.

Edita: Centre Cultural Card.

Imprimeix: Apóstol y Civilizador (Petra)

Director: Bartomeu Domenge Amer

Cap de Redacció: Josep Cortès Servera

Consell de Redacció: Felip Forteza

Guillem Pont

Guillem Quina

Guillem Soler

Miquel Sureda

APA	3
Ses Sitges	4
Ramon Rosselló	9
Maria Galmés	10
Història	18
Batec	
Si lleu...	
Comptabilitat	
Antònia Servera	10
Joan Carbó	12
Biel Florit	13
Maria Bel Sancho	13
Llorenç Ramis	14
Prensa Forana	15
Llorenç Artigues	16
Bmeu. Matamalas	17
Pre-històries...	

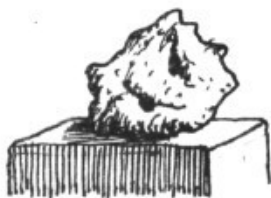
COL.LABOREN

Josep Cortès	Al sol	Portada
	Espipellades	5
	Varis	6
	Sa Punta	7
	Crònica informal	8
	Sant Llorenç ahir	20

NOTA

Els articles apareguts en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus propis autors.

He sentit a dir que, seguint s'exemple de s'ajuntament d'Inca, sa corporació llorencina, gran defensora de sa llibertat d'expressió, està fermament decidida a dedicar un monument a sa premsa local. Per a tal fi col·locarà un terròs en es saló d'actes -o un rutlo, que encara ho estan discutint-, i així ses generacions futures podran comprovar s'alt grau d'aquiescència que campa per devers la Sala. Això si no l'han fotut p'es cap a qualcú!

No és ver que es batle convidàs a berenar an es de sa Unió Ciclista Sant Llorenç per celebrar que en Pep Mosca ja no n'era es secretari, ni per a que no anassin a sa trobada contra sa urbanització de sa Punta de n'Amer.

Hi posaria es coll... de sa camia que ho va fer per mostrar-los que, efectivament, es dos milions grossos de pessetes havien servit per posar ses oliveres de Ca'n Duai.

-¿I ara no podria deixar es valquitalqui dins es cotxo?
-No. l'has de dur en sa mà.
-I tanmateix no té piles!
-Es igual, s'han de guardar ses apariències.

Maldament no ho cregueu, germanets, aquest era es diàleg que varen mantenir es cabo i un municipal s'altre dia dins un bar. ¿Ho veis com no podíem passar sense una emissora?

Poc abans d'entrar an es ple, un regidor de Unió Mallorquina, dirigint-se an es corresponsal de "El Día", en "SEVA", li va dir:

-Pardal, mos vares fer quedar bé s'altre dia damunt es diari, eh?!

I en Sebastià, rient, li va contestar:

-Ja diven que el Bon Jesús va fer es seus parents sants!

¿Deduiu, benvolguts lectors, quina és sa tendència política d'es corresponsal de "El Dia"?

Per celebrar es 60è. aniversari de sa fundació del Cardassar, que se compleix aquesta temporada, Flor de Card està preparant un monogràfic sobre sa història d'es club.

Es qui cregui que pot aportar documents, fotografies o informació damunt es tema, li agrairíem que se posàs en contacte amb en Miquel Sureda "Rave" o amb n'Ignasi Humbert, que són es coordinadors d'aquest número extraordinari.

En estar llest ja vos direm coses.

No és ver que Flor de Card estigui repartint paperetes per rifar un destacat membre de sa Corporació.

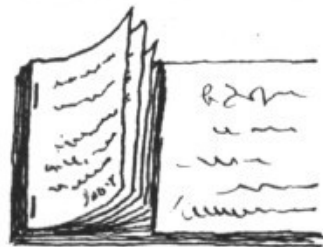
Coneguts especialistes en màrqueting han desaconsellat s'iniciativa, per considerar improbable que hi hagi cap llorencí condret que en vulgui comprar cap, no fos cosa que li tocàs.

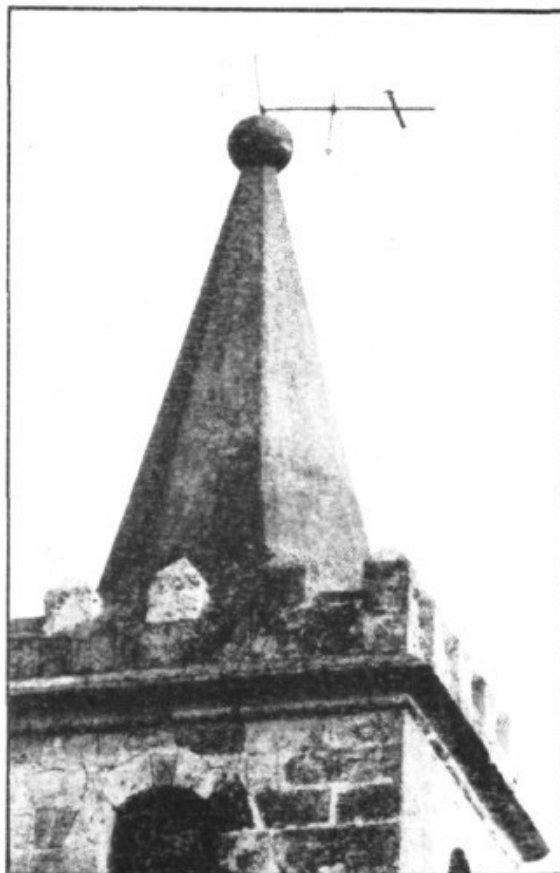

Pareix esser que sa darrera setmana de novembre estava previst fer un ple extraordinari per tractar s'assumpte de sa paga d'es batle i sa d'es regidors, però no se va arribar a convocar.

Males llengües asseguruen que se va suspendre perquè n'hi ha que volen retallar es sous d'en Busco i en Falera, i aquest és un punt que no se pot consentir de cap manera, no en mancària d'altra!

Vos posau messions que arribaran a un acord?

En vista de que el temps passa i ningú no es decideix a fer-ho, jo proposaria a l'Ajuntament que arreglàs la creu que corona el campanar de l'Església.

Al mateix temps, i en previsió de possibles desgràcies, suggeriria la possibilitat de col·locar-hi un parallamps ben muntat, alhora que faria estudiar als tècnics la viabilitat d'instal·lar-ne un parell més, per tal que la totalitat del cas urbà restàs completament protegit.

volem tv-3

MATERIAL ESCOLAR

Amb els beneficis obtinguts per la distribució de llibres de text, l'Associació de Pares d'Alumnes ha decidit adquirir el següent material escolar:

- * 12 murals de fusta forrats de suro, de 2 metres de llargària per un d'amplària.

- * Un magnetòfon stereo i arreglar els tres que ja té l'escola.

- * Un equip complet de meteorologia, amb uns quants aparells per a cada aula.

- * Un esquelet humà, per a l'estudi dels ossos.

- * Un home clàssic (Figura d'anatomia humana desmuntable).

- * Un microscopi.

- * 20.000 ptes. en jocs didàctics per als pàrvuls.

- * Un equip complet de mesures.

- * Una balança de Roverbal.

- * Dos testers, per estudiar diversos aspectes de l'electricitat.

- * 15.000 ptes. en material de laboratori.

- * 15.000 ptes. en jocs didàctics per al cicle inicial.

CENTRE MUNICIPAL

Ens han arribat notícies de que alguns membres del CDS, PSOE i PSM, tots ells integrats a la Comissió d'Ajuda Social, estan fent les gestions oportunes per comprar una casa gran, de dues plantes i amb corral, per tal d'ubicar-hi el local social de l'Associació de Jubilats.

En vista de que els padrins únicament haurien de menester la planta baixa i el corral, s'ha plantejat la possibilitat d'adequar la part superior per a centre cultural i biblioteca municipal, cosa que seria d'aplaudir, ja que, amb el nou caire que li volen donar, l'actual local de l'Ajuntament resulta del tot insuficient per acollir tots els al·lots que hi acudeixen.

En cas de que les gestions arribin a bon fi, l'esmentada Comissió haurà fet una bona feina per a la cultura llorentina i per a l'Associació de jubilats.

La nostra més cordial enhorabona.

Organitzada pel Grup d'Ornitologia Balear i Defensa de la Naturalesa, GOB, va tenir lloc, el dia 18 de novembre, una trobada a Sa Punta de n'Amer, a la qual hi assistiren unes dues-centes persones de diversos indrets de l'illa: Sant Llorenç, Manacor, Son Servera, Ciutat, Cala Millor... L'assistència no fou més nombrosa degut a que l'acte estava programat inicialment per al diumenge anterior, però el mal temps va aconsellar perllongar-lo una setmana, cosa que no fou suficientment difosa per al coneixement de tots els interessats.

Allà hi poguérem veure, a més d'alguns membres del grup organitzador, gent del PSM, del PSOE, hotelers i dirigents de l'Associació de Comerciants de la Badia de Llevant -ACOBALL-, cosa no gens estranya, perquè ja se sap que si es duu a terme la urbanització s'ampliarà substancialment el nombre de comerços, restaurants, bars, sales de festes, botigues de souvenirs, etc, amb el conseqüent augment de competència. El tema no preocuparia si paral·lelament comportàs un creixement de la demanda de places hoteleres, però no sembla que sigui aquest el cas, ja que si no vénen més turistes no és perquè no hi hagi places, sinó perquè la demanda ja està saturada i és superada en excés per l'oferta.

Devers migdia es va procedir a sembrar uns quants pins que els organitzadors duïen preparats. Els assistents hi varen voler col·laborar i nins i

grans agafaren les aixades i es posaren a cavar allà on els maresos deixaven una clapa de terra.

Actualment sembla que el Consistori Llorençí, que és el qui ha de donar el vist i plau al projecte, està dividit: d'una banda hi ha la Unió Mallorquina i l'Aliança Popular que, naturalment, són partidaris d'urbanitzar, i de l'altra el Partit Socialista de Mallorca i el Partit Socialista Obrer Espanyol -més el primer que el segon- que lluiten per salvar-la. Enmig es troba el Centre Democràtic i Social,

amb tres regidors i dues postures radicalment oposades: en Tomeu Pont sembla que s'alinearà amb la dreta, mentre que en Tomeu Mestre i en Pere Umbert ho farien amb l'esquerra.

La clau, idò, la té en Tomeu Pont, ja que pot tombar la balança cap a una banda o cap a l'altra. Preguem perquè les pressions del poble pesin més que les dels urbanitzadors, i poguem salvar l'única zona verge de la costa llorencina.

Flor de Card està preparant, juntament amb el GOB, un número extraordinari dedicat íntegrament a Sa Punta de n'Amer. Es tocaran els caires històric, econòmic i botànic que desaconsellen tot tipus d'urbanització.

Josep Cortès

"Aquest ple és una farsa, perquè tot lo que s'ha de discutir avui vespre, ja fa estona que està acordat amb sos propietaris de Sa Punta" (Antoni Sansó, del Partit Socialista de Mallorca, en el ple del 14 de novembre).

I clar que sí, Antoni, que era una farsa! Com tots els altres. Ja no t'ha de venir de nou. Quan hi ha una majoria que s'entén, com passa actualment a Sant Llorenç, tots els plens són una farsa. Pensa que els nostres il·lustres representants no es poden exposar a mostrar els peus davant tothom; conseqüentment, els temes a tractar s'han de dur consensuats d'abans. A més, hi ha coses que es resolen millor dins el despatx o a les darreries d'un bon sopar de llagosta regat amb "Blanc Pescador", que davant càmeres fotogràfiques, blocs de notes o desenes de persones interessades en el tema. Imagina't que haguessin de dir públicament tot el que hi ha darrera un projecte d'urbanització com el de Sa Punta de n'Amer. ¿Creus que en sortirien ben parats? El ple era una farsa per demostrar que el batle no té por de quatre al·lots amb pancartes, i per fer creure a la gent que el primer projecte no s'aprovava

perquè no deixava un tros de pinar a la zona verda pública. Com si això els importàs gens ni mica! Figura't si era una farsa que ja feia més d'una setmana que Flor de Card ho havia publicat, i no és que tenguem el do d'endevinar el futur!

Això de que el ple és el lloc on es debaten els assumptes d'interés municipal, només s'ho creu el qui redactà l'antiga i a punt d'esser derogada i substituïda Llei de Règim Local. El ple únicament serveix per cobrir l'expedient i justificar els sous d'alguns regidors, que pensen que amb un pic cada mes de mostrar cara, ja han cobert amb escriure la seva obligació política. Mira si és postís l'espectacle, que fins i tot quan els surt qualque detall imprevist, en lloc de discutir-lo i exposar públicament la seva postura, demanen deu minuts de descans "perquè dins sa sala hi ha massa fum", com digué en Falera.

I tu em podries dir: ¿quina diferència hi veus, idò, entre els ajuntaments d'ara i els del temps de la dictadura, si únicament es distingeixen en que la gent pot assistir a un espectacle preparat, postís i fals, però on els centres de decisió resten fora de l'abast del poble?

Una diferència hi ha: que cada quatre anys la gent hi pot dir la seva i, a força de veure que li prenen el pèl, se'n temerà de qui defensa els interessos del poble i qui els de la seva butxaca particular. Serà llarg el camí -se'n cuiden bé de que ho sigui-, però la gent no és tan beneïta com es pensen, i un dia badarà els ulls i dirà prou. Segurament hi haurà lectors escèptics que em tatxaran d'il·lús, i potser ho sigui. Però, parafrasejant en Llach, no em fa vergonya esser esclau de la il·lusió i l'esperança. Si no tenguéssim esperança no fariem Flor de Card.

El que és clar és que la democràcia no es guanya anant a votar una vegada cada quatre anys. S'ha de lluitar i defensar cada dia i a totes les situacions i llocs on es destrua un perill. I els plens de l'Ajuntament de Sant Llorenç ho són.

¿I què es pot fer, mentrestant, fins que arriba l'hora d'anar a votar i expressar la nostra aprovació o rebuig de la política duita per l'actual consistori? Mirar, escoltar i denunciar els abusos comesos. Si no podem fer res més per defensar els nostres interessos comuns, almanco sobre qui n'és el culpable i prendre'n nota per a futures eleccions.

Josep Cortès

EL DILUVI DE L'ANY 1403 (III)

Per una altra anotació de la Procuració Reial sabem que l'any 1405 Nicolau Rossi, venecià, patró de nau, des d'Eivissa va trametre a Mallorca, a Bastiano de Bartol, 10 saques de llana angleša, el qual amb la llana havia d'aconseguir alguns ballesters que dit patró necessitava per armar la seva nau i continuar el seu viatge. Però resultà que li fou segrestada la llana "per tal com fon denunciat al dit Governador que'l dit patró, estant ab la sua nau en lo loch de la Porraça de la illa de Mallorques la nit e lo dia que fon lo diluvi de la Riera per lo qual diluvi gran pertida de la Ciutat de Mallorques fon destruhida, trencà molts caxes e molts cófrens e arquibanchs que la mar havia portats al dit loch de la Porraça, prenent e ocupant les robes e béns, aur, argent, perles e altres joyes que'y eren, portantse axí matex moltes de les dites caxes e cófrens continuant son camí que feya ab la dita nau vers les parts de Flandes, en tant que'l dit patró, sabut lo dit robament, no poch esser aquí aconseguit" ... (ARM RP 3.827 f. 146)

A poc a poc la Ciutat s'anà refent. Dia 16 de novembre de 1420, la Procuració Reial rebia 3 lliures de Nicolau Piquer, especier, per entrada d'un novell establiment d'un tros de carreró de 41 pams de Montpeller de llarg "comptant del cantó de pedra qui's a la part de la Riera envers lo pont dels sartres fins a la partió de hun statge o alberch qui fon d'en Pere dez Puig carder, e d'ample a cascun cap onze palms de Montspaller", situat a la parròquia de Sant Nicolau, "entre dues illes qui són a la part de la Riera entre lo pont de la Palancha e lo dit pont dels sartres, e en lo qual troç de carreró per mi stablert solia traure portal hun forn qui's appellava de Na Pahona lo qual forn e tot l'alberch demunt aquell fon enderrocat l'any M CCCC tres causant lo gran diluvi d'aygos lo qual lo dit any M CCCC III fon en la Ciutat de Mallorques en lo qual troç de carreró era acostumat del dit diluvi ençà llançar fems e altres immundícies en tant que era infecció al veynat del dit carreró"; pagarà cens anual de 8 sous (ARM RP 3.831 f. 58).

El 1436, mestre Guillem Sagrera i Jaume Cervera, picapedrers reberen de la Procuració Reial uns solars on abans hi havia cases

enderrocades pel diluvi, situades a la parròquia de Santa Creu, al carrer dit antigament de la Mar. (ARM RP 3854 f. 54). Aquest Guillem Sagrera era el felanitxer que féu la Llotja, el portal del Mirador de la seu de Ciutat, i el castell nou de Nàpols. Ell, els seus fills i parents i d'altres picapedrers interviniren en la reconstrucció dels ponts nous de la Riera.

Dia 31 d'octubre de 1403, el capítol de canonges de la Seu notificà al Papa Benet XIII, amb gran dolor de cor, els desastres del diluvi; es fa un resum de la tempestat de trons i llamps, torres caigudes per la força de les aigües, etc; diuen que les esglésies del Carme i la de Sant Nicolau han sofert danys als llibres, joies, vestits i ornaments. Demanen la seva benedicció. (ACM Actes Capitulars 1400-1411 f. 39-40v)

Efectivament, se sap que les aigües arribaren a l'altura dels altars de dita capella del Carme. Alguns frares d'aquest convent anaren a captar almoines per les viles de la part forana, però segons sembla no feren bon ús dels diners recaptats. Això motivà una carta del governador adreçada als batles de les viles manant que dits frares fossin presos. Un fragment de la carta diu així: "Per part del Reverent Prior de Madona Santa Maria del Carme és stat denant nós proposat que de la distrucció qui l'altre dia se seguí en Mallorques per rahó del diluvi de les aygües ensà, se són exits del monestir frare Gabriel Mora, frare Pere Gayà e frare Guillem Valens los quals públicament van acapant per vostres batlius e no curen tornar en lo dit monestir e ço que pitjor és entren en Ciutat amagadament de nits destenent inonestament les almoynes que les gents donen al dit monestir la qual cosa és de fort mal eximpli e torna en evident derisió del dit monestir segons que aferma lo dit prior". El governador mana als batles "que si los dits frares o alcun d'aquells atrobarets en vostres batlius, aquells prenats e presos, per lo portador de la present, sots feels guardes, si necessari serà, remetats de present al dit prior per tal que puxa aquells castigar en tal manera de les dites coses que a ells sia càstich e als altres eximpli". (ARM LC 83 f. 180).

Ramon Rosselló

BIBLIOTECA

Dia 20 de novembre els caps de llista i el director de l'Escola es varen reunir per a triar, d'entre els currículums presentats, el qui els pareixia millor com a bibliotecari/a. Es va decidir per unanimitat que la persona més adequada per ocupar la plaça era na Caterina Roig.
Enhorabona!

Maria Galmés
Antònia Servera

SA PUNTA DE N'AMER

11 de novembre.- El GOB havia organitzat per aquest diumenge una excursió a Sa Punta. Pareix esser que la Natura no va acompanyar els qui la volen protegir. Va ploure tot el dia i es va perllongar per al proper diumenge dia 18.

CICLISME

11 de novembre.- El nostre estimadíssim senyor batle va convidar a menjar conill torrat a **TOTS** els de la Unió Ciclista Sant Llorenç. Tal vegada no sigui pura coincidència que s'organitzas el mateix dia que l'excursió a Sa Punta.

TERCERA EDAT

Es una passa endavant que els nostres vells decideixin fer una Associació de la Tercera Edat, per tal que vellesa no sigui sinònim d'inactivitat. Ja és una mostra del que serà aquesta associació l'excursió que feren dia 15 al Dijous Bo d'Inca.

Dia 18 de novembre es va procedir a l'elecció de la Directiva. Hi assistiren unes setanta persones i tengué lloc a la Rectoria.

Dia 21 del mateix mes se celebrà l'elecció dels càrrecs, que quedaren de la següent manera:

President	Jordi Pont
Vice-President	Joan Joan "Blanc"
Secretari	Bartomeu Nadal "Conier"
Tresorera	Miquela Pont "Tenra"
Vocals	Llucià Sureda
	Bartomeu Morey "Clar"
	Pere Riera
	Rosa Torres
	Pere Nadal "Perico"
	Antoni Llinàs "Mec"

Els desitjam bona sort i molts d'anys de durada.

NAIXEMENTS

Neix a Sant Llorenç dia 15 d'octubre en Francisco Ramón Torres, fill d'en Mateu i n'Antònia. Salut!

Na Catalina Guerrero Abril neix a Sant Llorenç dia 18 d'octubre. Són els pares en Fernando i na Maria Josefa. Enhorabona!

Dia 31 d'octubre, a Son Carrió, neix en Jerónimo Sureda, fill d'en Gabriel i na Isabel. Enhorabona a tots!

DEFUNCIONS

Pere Josep Vaquer Massanet mor a Sant Llorenç dia 23 d'octubre a l'edat de 80 anys. Era casat. Al Cel sia.

Mor a Sant Llorenç n'Antònia Miquel Morey, vídua, dia 28 d'octubre als 95 anys. Al Cel la vegem.

Miquel Santandreu Umbert deixa aquest món dia 6 de novembre. Tenia 87 anys i era vidu. Descansi en pau.

En Mateu Brunet Servera, vidu, mor dia 7 de novembre a l'edat de 81 anys. Al Cel sia.

Cristòfol Fullana Barceló, que sols no tenia un anys de vida, va morir al Port de Manacor. Descansi en pau.

EL TEMPS

Els dies 6, 7 i 8 vàrem estar immersos en una massa d'aire africà ple de pols en suspensió.

Els dies 9 i 10, els restes de la gota freda deixaren caure 42 litres/m²; dia 14, 4 l/m².

El dia 15 fou la matinada més freda: 10º.

Dia 18 va ploure 7 l/m² i dia 19 3 l/m².

Xesc**LA BANDA**

Com ve essent tradicional des de fa una partida d'anys, el "Centro Musical de Sant Llorenç", més conegut per "Sa Banda de Música", va organitzar un concert amb motiu de la festivitat de Santa Cecília, la seva patrona.

Es va dur a terme el dia 25 de novembre a l'església i s'interpretaren les obres "Ragon Falez", "Katiuska", "Filigrana" i "Gigantes y Cabezudos".

Cal destacar que en aquest concert feia el debut a Sant Llorenç el saxofonista Felip Blau, col.laborador d'aquesta revista. Les mans de na Bel de Sa Costa, la seva dona, cuidaven rebentar de tantes mamballetes que feia.

FESTA DE LES VERGES

21 d'octubre.- Encara no s'ha perdut una tradició de temps enrera, i la gent segueix celebrant la festa menjant bunyols. Poesser que es vagi perdent el sentit religiós que antigament la festa tenia, donant-li un caire pagà.

TOTS SANTS

Dia primer de novembre, Tots Sants, molta gent ofereix un mañat de flors que ha cultivat durant tot l'any als seus morts. Pertot arreu a la gent li agrada recordar els familiars que ja no es troben entre ells.

Seam
llibres i papers

SILENCI, 7 MANACOR

Bocins de sa meva vida
voldria explicar jo un poc;
jo no era bon al·lot,
feia qualche balandrina.

Jo llaurava amb "en Morat"
i amb un altre: "en Banya Torta";
en es cap donava volta
i en sembrava molt de blat!

Hi havia en Bernat Polit,
que era es pareller major
i també es meu superior
en de dia i en sa nit.

Un dia, ben post es sol,
sa fosca ja s'entregava.
En Bernat no me cridava
i jo que bé l'escoltava!
-Joan, pots ficar s'arada
que ja senten un mussol.

Jo era excecallador
perquè en Bernat em mandava;
ell sa llavor escampava
i anava de lo millor.

A darrera Ca'n Matxet
hi havia un camp de futbol.
Hi jugava qualsevol
i jo era s'extrem dret.

I un dia vàrem anar
a jugar amb sos llorencins.
Ells varen esser més fins
i, ja ho crec! varen guanyar.

Balafi se va establir
i es pagès se retirà.
Noltros anàrem a cobrar
i mos varen despedir.

No som glosador d'ofici,
jo som aficionat,
emperò no m'ha agradat
aferrar-me a s'avarícia.

La Mare de Déu Trobada
jo d'ella estic alabat;
tot quant li he demanat
sempre m'ha comunicat
que conservi sa bondat,
que el Cel no estarà tancat
per tota sa gent honrada.

Mare de Déu llorencina,
Vós que duis tanta bondat,
que no hi hagi sequedat
a sa terra mallorquina.

Jo sempre duc un gaiato
per tenir bon caminar.
Sempre me recordarà
que a sa guerra vaig anar
perquè m'ho varen mandar,
però em vaig poder salvar.
Molts de pics mos vàrem dar
sa mà amb en "Pedro Beato".

An en Biel Cerraller,
si el voleu tenir content,
donau-li bunyols de vent
que no li falta cap dent
i els podrà rovegar bé.

Un dia, feines deixades,
jo me'n vaig anar a caçar;
s'animal que vaig trobar
un susto me va donar:
jo no el podia matar
a força d'escopetades.
Tot es poble en va menjar
perquè el me varen comprar,
i el vengueren a pesar
i sé que varen passar
ses quaranta tonelades.

Vos estim a tots arreu,
no tenc ràbia de ningú;
si de lo meu res voleu
a ca-meva ja vendreu,
en el carrer de la Creu,
número cinquanta-u.

Joan Carbó

**CONSELL
INSULAR
DE MALLORCA**

Picadís d'espies

L'anar en bicicleta i el primer amor no s'obliden mai. Potser pels esclats, en amb-dón cassos.

*****

La mort no té importància. És un accident inevitable. El que sí consider una gran desgràcia és l'oblit.

*****

La llibertat aterroritza els homoniqueus. També hi ha canaris que els obris la porta i no volen sortir de la gàbia.

*****

Era veritat: aquell home, amb un bon entrenament, amb una preparació ben dirigida, aconseguiria ser el més imbècil del poble.

*****

Les balenes se suïciden a qualche platja solitària quan les abandona l'instint de supervivència. Els pobles, en la mateixa circumstància, es posen en venda.

*****

Mira a quina hora t'ho dic: si aquesta gent no davalla de la trona, d'aquí a un temps serem exhibits com a exponents d'una certa reserva ètnica.

*****

Quan tatxen el teu nom i número de telèfon de la seva agenda, sols pot tenir dos significats: o t'has mort o ja no ets utilitzable.

*****

Tu saps qui és el teu deure. No cerquis excuses.

*****

Qui tengui bona veu que canti, i qui la tengui mitjancera també, no fos cosa no ens sentissin.

*****

Si no ho pots millorar, deixa-ho.

*****

Empegueir-se és sols característica del gènere humà. I no de tot, per cert.

Biel Florit

S.M.O.E. FLOR DE CARD -13- (217)

Els passats dies 22, 23, 25 i 26 d'octubre els Serveis Municipals d'Orientació Educativa (S.M.O.E.) d'Artà i Sant Llorenç, organitzarem un curset de Música dirigit especialment a mestres de preescolar i cicle inicial.

Comptarem amb la col·laboració d'alguns ensenyants de l'Escola de Pedagogia Musical de Palma.

El curset tengué una durada de sis hores. En línies generals els temes desenvolupats foren:

- * L'educació de l'oïda i de la veu.
- * Dansa i cançó.
- * El ritme corporal.
- * Utilització de la grafia musical.
- * Nocions melòdiques i rítmiques.

Hi assistiren 26 mestres de la nostra comarca, tots ells moguts sense dubte per una inquietud de renovació pedagògica i un interès cap a la recerca de metodologies més actives per a l'ensenyament de la música.

Segons les opinions recollides posteriorment, els mestres quedaren bastant satisfets del treball realitzat.

Les hores que passarem plegats varen esser profitoses, tant pel que té de positiu el contacte entre mestres d'un mateix nivell, com per la possibilitat d'aplicar dins l'aula noves tècniques.

Després d'aquesta interessant experiència, és propòsit del SMOE organitzar altres trobades d'ensenyants; concretament està en projecte un curset de plàstica del que ja us informaré en el seu moment.

Maria Bel Sancho

Servei Municipal d'Orientació
Ajuntament de Sant Llorenç

FANDAN-GO

THE NEW PAGE OF THE INTREPID YOUNG & THE JOVENELLA OF MURO, SPORLES & BANYALBUFAR.

INTERNACIONAL

REGAN (USA). - S'ha descobert que no s'escriu Rigan, ni Regan, sinó Reagan, però que es pronuncia Rigan, encara que al telediarí diguin Regan. Així l'assumpte queda clar. Oh yes!

AFRICA. - Quatre negrets de Mozambic que han descobert un nou mètode per fer blanca la seva pell: llegir un rebut de l'electricitat. Els inconvenients són que, a més de quedar blanca la pell, els cabells s'aixequen i sol pegar un atac de nervis amb perill de quedar cecs. Diuen que ho provaran amb calç, que no dura tant, però que és més segur.

NOVA EMISSIÓ DE SEGELLS
amb l'efígie de Antolín "Er penoso, el contribuent desconegut."

♪ ME GUSTA COMER EN CASAAA... ♪
♪ ME GUSTA COMER EN CASAAA... ♪

TIRAU-LO AN ES CLOT NEGRE AN AQUEST!!!

SUBSCRIU-TE A PENTHOUSE

ÉS MÉS ENTRETENGUT QUE LLEGIR AQUESTA PLANA (O VÉS A SEMBRAR COLS, O A VEURE L'ALLOTA, O A JUGAR A TENIS, O FET-TE FRARE.....)

POLLASTRES
ROSTITS

Sureda, 1
Telèfon 570624

CA'S SERVERÍ

Cardassar, 25 * SANT LLORENÇ

FOTOS CARNET

Santa Maria de Bellver, 4
SANT LLORENÇ

AUTOESCOLA CARDASSAR

major, 22

PREMIS "ASSOCIACIÓ PREMSA FORANA"

L'"Associació de Premsa Forana de Mallorca", amb la col·laboració i patrocini de la Caixa de Balears "Sa Nostra", convoca el segon concurs Periodístic "Associació de Premsa Forana" amb l'objectiu de premiar els millors treballs sobre temes d'actualitat a Mallorca. El concurs es registrarà per les següents bases:

1ª Els treballs que hi participin estaran escrits en llengua catalana.

2ª Els treballs s'hauran publicat, dins els terminis fixats, a qualsevol de les publicacions associades.

3ª Podran participar-hi tots els col·laboradors habituals de les publicacions.

4ª Per optar al premi, els treballs s'hauran d'haver publicat dins els següents terminis: 1er de maig de 1984 fins a dia 30 d'abril de 1985.

5ª Per optar al premi, l'autor del treball per mitjà del director de la publicació on hagi sortit a llum, enviarà el retall del mateix per triplicat a nom de l'Associació de Premsa Forana, Carrer Princesa, 24. Sant Joan.

6ª El jurat es donarà a conèixer en el moment de la concessió dels premis i el seu veredicté serà inapel·lable.

7ª El veredicté es farà públic dins el mes de maig de 1985. El lloc i el dia seran comunicats oportunament.

8ª L'Associació es compromet a editar els treballs premiats.

9ª Els premis que s'atorguen són els següents: * Tres premis de 30.000 pts. cada un

* Un d'ells tindrà un premi d'honor consistent en una escultura d'en Pere Pujol.

10ª Els participants es comprometen a acceptar aquestes Bases. Els membres del jurat resoldran els casos que no hi estiguin prevists.

HOTEL-ÉMBULL UNA IMPORTANT CADENA D'HOTELS
QUÈ ES TROBEN ELS HOTELS DE DITA CADENA, AQUESTA
QUÈ!... A ENCADENAR!... VULL DIR! A LLEGIR... **Nº 3**

ENVIA INSPECTORS PER VEURE L'ESTAT EN
CADENA ES DIU*EL QUE BUFA S'ESTUFA. AIXÍ

MENTRESTANT, A LA CASA...

QUÈ TAL LA SOPA! NO HO SÉ, LA TASTARÉ

NO EL VEIS BEN ARRUINAT AL
NOSTRE PER-
SONATGE; BE,
PERÒ... JA
VOREM

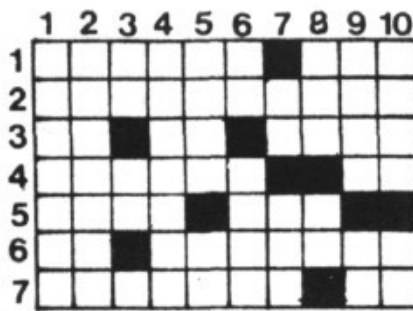
L'ARTIGUES

PRE-HISTÒRIES DE S'HOSPITALET

MOTS CREUATS

HORIZONTAL.- 1.-Peça de vestir. Cadascuna de les elevacions d'un líquid. 2.-Qualitat d'amorós, agradositat. 3.-Fig. Els mitjants de subsistència d'algú. Pronom. Peça circular de fusta o de ferro capaç de girar al voltant d'un eix que passa pel seu centre. 4.-Planta de la família de les bromeliàcies d'infrutescència gran en forma de pinya, carnosos molt olorosa i terminada en una corona de fulles. Mascle de l'oca. 5.-Dona que alleta l'infant d'una altra. Poema líric. 6.-Al rev. Nota musical. Ampla faixa de tela reforçada amb barnilles destinada a sostenir el pit i dibuixar el cossatge de les dones. 7.-Arrelar. Cara del dau marcada amb un punt.

VERTICALS.- 1.-És diu d'aquell qui té l'ofici de capar. 2.-Plat d'enciam, tomàtigs, etc. crus amats amb oli, sal, vinagre, etc. 3.-Propòsit, intenció. Vocal i consonant. Cinc-cents. 4.-Dela naturalesa de la sorra. 5.-Nombre que en els plans topogràfics indica l'altura d'un punt sobre un pla pres per base. Llengua d'... 6.-Al rev. Que gaudeix de bona salut. Davall. 7.-Terminació verbal. Fer conèixer verbalment allò que hom pensa. 8.-Forme prefixada del mot gr. "ous" 2otos" orella. Article contracte. 9.-Infant nat de poc. Nota musical. 10.-Acció d'atacar. Fig. El qui excel·leix en un esport.

SOPA DE LLETRES

E R T N E V A L M D
T A S E D S S A R O
O B T N L E I E M K
T C D O L S P R C H
S T O P A S S A M I
S M S A A T U E U Q
A E R O E C R P R O
N A D A L T T D T J
T O C R A A R T O L
S S T U Z O L Ç N H
C A Q R A O N S S B

FUGA DE VOCALS

Q _ _ _ T _ T S _ S _ N T S N _ T _ S _ M B R _ T ,
P _ R _ L L _ Q _ _ D _ R _ _ N G _ N _ T .

ENDEVINALLA

Si no em saps sembrar,
tira'm en terra i deixa'm estar.

De Tots Sants fins a Nadal
passam el ventre amb raons;
quatre nesples, dos murtons,
ja ho val, ja ho val, massa ho val.

Mirau si dins aquesta sopa de lletres hi traobareu les paraules que estan subratllades en aquesta cançó.

MARIA GAIMES

SOLUCIONS

<p>QUI a Tots Sants no té sembrat, perilla quedar enganat.</p>	<p>FUGA DE VOCALS</p> <p>R A D I C A R A S O D C O T I L L A D I D A O D A A N A N A S O C P A E T R O D A A M O R O S I T A T C A S A C A O N A</p>	<p>SOPA DE LLETRES</p> <p>E R T N E V A L T O C R A A R T O L S S T U Z O L Ç N H C A Q R A O N S S B</p>

BANC ESPANYOL DE CRÈDIT

BANESTO

La major empresa bancària d'Espanya
al seu servei.

**CLÍNICA
VETERINÀRIA**

Hernán Cortés, 3
MANACOR
T. 554265

Burgues, s.n.
FELANITX
T. 581579

ASSEGURANCES

Cardassar, 17

ESPORTS

SOLER - PONT

C. Nou, 35 ☎ 56 93 10 Sant Llorenç

**JOIERIA
FEMENIAS**

LLISTES DE NOCES
OBJECTES DE REGAL

Carrer del Rector Pasqual, 8 * T. 569072

ELECTRICITAT DE L'AUTOMÒBIL
Telèfon 569067 * SANT LLORENÇ

VIDRES I MIRALLS

CRISTALLERIA
Sant Llorenç

Carrer Major, 71
Telèfon 56 92 11

* MATERIAL FOTOGRÀFIC
* ARTICLES DE LABORATORI

S'ESTUDI

General Mola, 11-E
(Baix de's Cos)
Tel. 55 40 78 MANACOR

Els Altres

Lloc : Plaça de Catalunya. Barcelona.
Any : 1937.
Drets : * **Pere Oliver**. Batle de Felanitx i diputat per Balears.
* **Lluís Companys**. President de la Generalitat. Afusellat l'any 1940 a Montjuich.
* **Desconegut**.
* **Santiago Carrillo**.
* **Francesc Carreras**. Governador de Balears.
* **Jeroni Riera "Cucaiada"**. Aconseguí fugir quan el duïen al cementiri per matar-lo, si bé el feriren a la panxa. El curà na Joana "Galina", comare. En acabar la guerra va estar exiliat 4 o 5 anys a França.
* **Guillem Llull "Galina"**. Acaba-

da la guerra va estar 5 anys exiliat a França. Morí l'any 1967.

Acotats : * **Joan Fornés**. Carabiner. Restà tancat 26 mesos a Manacor, Ca'n Mir (actualment Sala Augusta) i Formentera. Morí el 1976.
* **Dolores Ibarruri "La Pasionaria"**.
* **Jaume Llull "El zelador Galina"**. Germà de Guillem, Joana i Llorenç, que fou afusellat el 24 d'agost del 36, sense judici. Morí al front.

(La fotografia és propietat de na Francesca Estelrich "Carbona").

Josep Cortès